

Dosarul nr.5r-3409/2025;
4-25080780-12-5r-09062025

HOTĂRÎRE În numele Legii

12 decembrie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sed. Ciocana

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecătorul

Grefier

Cu participarea:

Reprezentantului petiționarului, avocatul Dmitri Lunga,

În lipsa: agentului constatat Victoria Curajos, citată legal,

Dumitru Bosîi

Dumitrița Obreja

examinând în ședință judiciară publică, cauza contravențională în baza contestației depuse de petiționarul LÎS Denis împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 840524 din 18.04.2025, încheiat în privința cet. LÎS Denis, născut la *****, în temeiul art. 47¹ alin.(1) Cod contravențional, precum și împotriva deciziei de sancționare a contravenientei din aceeași dată, instanța,-

a constatat :

La data de 18 aprilie 2025, agentul constatat Victoria Curajos, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 840524 în privința cet. LÎS Denis în temeiul art.47¹ alin.(1) Cod contravențional, incriminându-i ultimului comiterea faptei prejudiciabile în următoarele circumstanțe: în perioada 01.01.2024-22.10.2024 prin intermediul utilizării aplicației mobile cu identificatorul "PSB" a Băncii Comerciale Promsveazibank din Federația Rusă personal *a beneficiat* prin transfer de surse financiare în valută (ruble rusești F.Rusă) care nu se cuveneau pentru sine sau pentru alte persoane, în scopul exercitării sau neexercitării unor drepturi electorale în contextul scrutinului electoral și al Referendumului republican constituțional din toamna anului 2024.

La aceeași dată, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție indicat supra, agentul constatat a emis decizia de sancționare a cet. LÎS Denis, aplicându-i acestuia o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 750 u.c., echivalentul sumei de 37500 lei.

Nefiind de acord cu decizia de sancționare, la data de 15 mai 2025, contravenientul LÎS Denis a depus la autoritatea din care face parte agentul constatat o contestație, solicitând anularea procesului-verbal și a deciziei de sancționare emise în privința sa pe cazul relatat supra, și deopotrivă încetarea procesului contravențional din motivul lipsei faptului contravenției.

În argumentarea contestației sale, petiționarul a menționat că a luat cunoștință cu procesul-verbal la data de 10.05.2025 prin intermediul Poștei Moldovei, sub formă de scrisoare simplă, și nu recomandată. La data de 18 aprilie 2025. la ora 12:32, i-a fost expediată, prin rețeaua socială „VIBER”, o citație de a se prezenta în incinta Sectorului de Poliție nr. 1 Ciocana la data de 18.04.2025, la ora 13:30, adică după o oră. Și în aceeași zi a fost întocmit proces-verbal fără prezența sa.

În acest sens a subliniat că, conform legislației în vigoare, citația trebuie transmisă în mod corespunzător cu cel puțin 5 zile înainte de data invitației (audierii). În acea zi se afla în sat, fiind zi de sărbătoare, și fizic nu avea posibilitatea de a se prezenta la audiere. Consideră că acest fapt constituie o încălcare gravă a drepturilor sale. După ce a luat cunoștință cu conținutul procesului-verbal cu privire la contravenție și cu decizia adoptată în baza acestuia, consideră că sunt ilegale și neîntemeiate.

Mai apreciază că, procesul-verbal a fost întocmit cu încălcarea prevederilor art. 443 alin. (1) lit. d) și e) din Codul Contravențional, ceea ce potrivit prevederilor art. 445 Codul Contravențional, atrage nulitatea acestuia și confirmă lipsa faptei contravenționale.

Reține că, din conținutul procesului-verbal nu este clar ce faptă ilicită anume fost săvârșită de el. Proces-verbal și decizia de sancționare fiind adoptate contrar prevederilor legale și în contradicție cu

circumstanțele de fapt.

Dacă subiectul constatator la pct. 4 al procesului-verbal a avut în vedere dispoziția alin.(1) al art. 47¹ din Codul Contravențional al Republicii Moldova, atunci cu titlu de omisiune a menționat că în procesul-verbal întocmit pe numele său nu este indicat: - Ce sumă exactă, pretins, a primit din Federația Rusă? - Cu ce este confirmat faptul că mijloacele bănești, pretins primite de el, ar avea legătură cu procesul electoral din Republica Moldova din toamna anului 2024.

În acest context, susține că agentul constatator a examinat procesul, efectiv în lipsa sa, nu i-a explicat drepturile și obligațiile; nu i-a asigurat dreptul la apărare: nu i-a explicat esența faptei imputate și nu a prezentat nicio probă care ar confirma acest fapt; a întocmit procesul verbal cu grave erori de conținut. Din conținutul procesului-verbal nu reiese clar în ce constau în mod concret, acțiunile care îi sunt incriminate, care este încadrarea juridică exactă a acestor acțiuni, ce norme materiale au fost încălcate și ce dovezi anume confirmă concluziile agentului constatator pentru fiecare element al faptei imputate.

Toate cele menționate mai sus în totalitate reflectă caracterul formal, lipsa de concretizare și lipsa de probatoriu a faptei contravenționale care îi este imputată lui pe caz.

Mai descrie *inter alia* că, în procesul-verbal cu privire la contravenție din 18 aprilie 2025 este indicată perioada săvârșirii contravenției – anul 2024, pe când în descrierea faptei contravenționale – rândul 6 – agentul constatator a menționat perioada pretensei săvârșiri a contravenției ca fiind între 01.01.2024 – 22.10.2024, adică o perioadă mai scurtă decât cea indicată în rândul 4 al procesului-verbal. Cu toate acestea, art.47/1 din Codul contravențional a fost introdus în Codul contravențional și a intrat în vigoare la data de 15 august 2024, astfel că, faptele imputate lui, potrivit opiniei agentului constatator, ar fi fost săvârșite începând cu 01 ianuarie 2024, anterior intrării în vigoare a articolului 47/1 Cod contravențional.

Adițional și reprezentantul petiționarului a depus un *supliment la contestația inițială*, în care a desfășurat critici împotriva temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenție, insistând asupra necesității încetării procesului contravențional, pe motivul lipsei faptului contravenției.

Argumentele participanților la proces:

În cadrul ședinței de judecată, reprezentantul petiționarului a susținut integral contestația, reiterând aceleași argumente expuse în textul contestației.

Agentul constatator Victoria Curajos fiind citată legal, nu s-a prezentat la ședința de judecată, deși procedura de citare legală a acesteia a fost executată. În condițiile enunțate, conducându-se de prevederile art. 455 Cod contravențional, instanța a dispus examinarea contestației în lipsa agentului constatator.

Aprecierea instanței:

Audiind opiniile participanților la proces, examinând materialele cauzei în raport cu cadrul legal relevant speței, instanța apreciază necesar să admită contestația petiționarului, reieșind din următoarele considerente:

Preliminar instanța de judecată verifică chestiunea admisibilității contestației spre examinare.

Astfel, potrivit art. 448 alin. (1) Cod Contravențional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art.447¹alin.(8).

De la bun început instanța reține că, de caz, contestația deferită spre soluționare se înscrie în categoria de cauze contravenționale atribuite spre examinare în competența instanței de judecată, în acord cu dispozițiile art. 395 alin. (1) pct. 2) Cod contravențional.

Concomitent, se atestă că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit la data de 18 aprilie 2025, în absența contravenientului LÎS Denis, aspect dedus din mențiunile consemnate în procesul-verbal, în special semnătura martorului asistent.

La rândul său, contestația a fost înregistrată la data de 15 mai 2025. În circumstanțele relatate, termenul de depunere al contestației se va considera ca fiind respectat de către petiționar.

În aceeași ordine de analiză, instanța reține că potrivit art. 448 alin. (8) Cod contravențional, pentru contestația depusă împotriva deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale se percepe o taxă de timbru în mărimea prevăzută de Legea taxei de stat nr. 213/2023.

La materialele cauzei, se regăsește ordinul de plată a numerarului nr.44889816 din 12 mai 2025, prin care se confirmă că LÎS Denis a achitat taxa de timbru în sumă de 200.00 lei.

Așadar, și la acest capitol instanța apreciază contestația ca fiind admisibilă spre examinare.

Cu referire la fondul cauzei:

Potrivit art. 1 al. (3) al Constituției Republicii Moldova, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Conform art. 1 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului, se obligă Statele Membre să recunoască oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al Convenției. Această obligație trebuie respectată de către toate instituțiile statale, de către puterea executivă a statului, însă și de puterile legislative și judecătorească, precum și de către toate persoanele care acționează în numele acestor puteri.

Potrivit constatărilor CtEDO în cauza Ozturk vs. Germania (hotărârea din 21.02.1984): „În dreptul intern al multor state părți la Convenție operează distincția între infracțiune, delict și contravenții. Pe de altă parte, ar fi contrar obiectului și scopului art. 6, care garantează oricărei persoane dreptul la un proces echitabil, dacă statelor le-ar fi permis să excludă din câmpul de aplicare al art. 6 o întreagă categorie de fapte pe motivul că acestea sunt contravenții”.

Deopotrivă, CtEDO a concluzionat că, „distincția între contravenții și infracțiuni, existentă în legislația internă, nu poate avea ca efect scoaterea unei categorii de fapte din sfera de incidență a art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale” (CEDO). Iar, în speța Ziliberg vs. Moldova, de CtEDO este menționat că, la examinarea cauzelor contravenționale urmează să fie respectate toate exigențele ce derivă din prevederile art. 6 CEDO.

Potrivit materialelor cauzei, la data de 18 aprilie 2025, agentul constator Victoria Curajos, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 840524 în privința cet. LÎS Denis în temeiul art.47¹ alin.(1) Cod contravențional, incriminându-i ultimului comiterea faptei prejudiciabile în următoarele circumstanțe: în perioada 01.01.2024-22.10.2024 prin intermediul utilizării aplicației mobile cu identificatorul ”PSB” a Băncii Comerciale Promsvezabank din Federația Rusă personal a beneficiat prin transfer de surse financiare în valută (ruble rusești F.Rusă) care nu se cuveneau pentru sine sau pentru alte persoane, în scopul exercitării sau neexercitării unor drepturi electorale în contextul scrutinului electoral și al Referendumului republican constituțional din toamna anului 2024.

La aceeași dată, în baza procesului-verbal cu privire la contravenție indicat supra, agentul constator a emis decizia de sancționare a cet. LÎS Denis, aplicându-i acestuia o sancțiune sub formă de amendă în mărime de 750 u.c., echivalentul sumei de 37500 lei.

Potrivit art.21 din Constituția Republicii Moldova, orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Prevederi similare se conțin în art.375 Cod contravențional: (1) Persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. (3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Mai mult ca atât, de menționat este faptul că, scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, precum și în prevenirea săvârșirii de noi contravenții.

În context, potrivit art. 7 din Codul Contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

În conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul Contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Potrivit art. 10 din Codul Contravențional, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod și este pasibilă de sancțiune contravențională. Fapta prejudiciabilă constituie temeiul real al răspunderii contravenționale și se manifestă sub două forme prin intenție sau din imprudență.

În conformitate cu prevederile art. 458 alin. (1) din Codul contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

În sensul art. 462 alin. (5) din Codul contravențional, atunci când examinează cauza contravențională, instanța de judecată trebuie să pronunțe una din aceste două soluții: a) încetarea procesului contravențional; sau b) declararea vinovăției persoanei care a comis contravenția imputată și, după caz, stabilirea sancțiunii contravenționale, aplicarea măsurii de siguranță sau înlăturarea executării sancțiunii.

În vederea determinării existenței sau inexistenței faptei contravenționale, prioritar instanța de judecată va analiza cuprinsul procesului-verbal cu privire la contravenție prin raportarea acestuia la celelalte materiale existente la dosar.

Așadar, potrivit art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

La rândul său și art. 440 alin. (1) din Codul Contravențional prescrie că, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, deciziei privind examinarea contravenției în temeiul constatării agentului constator sau procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

În accepțiunea art.425 alin.(1) și (2) din Codul contravențional, (1) Probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. (2) În calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, procesul-verbal de ridicare a obiectelor și documentelor, procesul-verbal de percheziție, procesul-verbal privind cercetarea la fața locului, procesele-verbale privind alte acțiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, declarațiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delictelor, obiectele și documentele ridicate, constatările tehnico-științifice și medico-legale, raportul de expertiză. Probele pot fi dobândite, prelucrate, păstrate și prezentate ca documentație pe suport de hârtie sau în formă electronică ori cu convertirea documentației respective într-un format electronic ușor accesibil, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice simple.

În subsidiar, prevederile art. 425 alin. (3) din Codul Contravențional consacră că, aprecierea probelor se face de persoana competentă să soluționeze cauza contravențională, potrivit convingerii sale

pe care și-a format-o cercetând toate probele administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege.

Totodată, legiuitorul a instituit obligația încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție fiind obligatorie întrunirea cumulativă a 2 condiții: a constatărilor personale a agentului constator și a probelor acumulate.

Pe caz, în susținerea de facto a învinuirii aduse cet.LÎS Denis în baza normei incriminatorii citate anterior, agentul constator a administrat cu titlu de mijloace materiale de probă următoarele înscrisuri: procesul-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 840524 din 18.04.2025, în original; extras fără vreun act de însoțire, în care sunt reflectate datele de anchetă ale lui Lîs Denis, inclusiv numărul de contact și operatorul de telefonie mobilă care-l deservește; încheierea judecătorului de instrucție din 1.04.2025 prin care a fost autorizată folosirea datelor obținute în urma efectuării măsurii speciale de investigații din cauza penală ***** în cauza contravențională RAP01 433516, de rând cu copia mandatului judecătoresc; încheierea judecătorului de instrucție din 22.10.2024, prin care a fost autorizată efectuarea măsurii speciale de investigații – colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice SA "Moldtelecom", privind aplicația mobilă cu identificatorul PSB și/sau "TICB" (Federația Rusă) ce aparține Băncii Comerciale Promsvezibank din Federația Rusă, pentru perioada de timp 01.01.2024-până la 22.10.2024; copia ordonanței procurorului din 08.11.2024 prin care a fost constatat că la efectuarea măsurii speciale de investigații – colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice SA "Moldtelecom", au fost respectate condițiile și temeiurile legale prevăzute în Codul de procedură penală; copia ordonanței din 22.10.2024, prin care a fost dispusă efectuarea măsurii speciale de investigații - colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice SA "Moldtelecom", privind aplicația mobilă cu identificatorul PSB și/sau "TICB" (Federația Rusă) ce aparține Băncii Comerciale Promsvezibank din Federația Rusă, pentru perioada de timp 01.01.2024-până la 22.10.2024; copia încheierii judecătorului de instrucție din 01.04.2025 prin care a fost autorizată folosirea datelor obținute în urma efectuării măsurii speciale de investigații din cauza penală ***** în cauza contravențională RAP01 433516; copia ordonanței procurorului din 11.12.2024 prin care a fost constatat că, la efectuarea măsurii speciale de investigații – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice de la furnizorul de servicii de comunicații electronice SA "Moldtelecom", au fost respectate condițiile și temeiurile legale prevăzute de Codul de procedură penală; copia ordonanței procurorului din 19.11.2024 privind autorizarea măsurii speciale de investigație – identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice de la furnizorul de servicii de comunicații electronice SA "Moldtelecom" cu indicarea datelor de identificare a utilizatorilor cartelelor SIM unice (17526 numere).

Petiționarul nu a fost de acord cu învinuirea ad usă lui prin actul administrativ prenotat și decizia de sancționare, astfel că a exercitat dreptul la contestație în ordinea stabilită de art.448 alin.(1) Cod contravențional.

Ab initio, în vederea respectării garanțiilor procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, instanța de judecată verifică legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenție.

Din accepțiunea prevederilor art.6 alin.(2) și (3) CEDO, orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită. În conformitate cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, instanțele de judecată sunt obligate să demonstreze vinovăția inculpatului prin adoptarea unor soluții motivate. Lipsa motivelor reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil: „în cazul în care instanțele judecătorești naționale se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a-i oferi părții care le-a formulat posibilitatea de a ști dacă o anumită susținere a fost neglijată sau respinsă, acest fapt va fi considerat o încălcare a dreptului la un proces echitabil. (Boldea v. România, 15 februarie 2007, §30).

Acestea fiind clarificate, instanța accentuează că orice acuzat are, în special, dreptul: să fie informat, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa; să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale;

să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el și, dacă nu dispune de mijloacele necesare pentru a plăti un apărător, să poată fi asistat în mod gratuit de un avocat din oficiu, atunci când interesele justiției o cer; să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării; să fie asistat în mod gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba folosită la audiere.

Așadar, cu referire la legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 840524 din 18.04.2025, instanța stabilește că în coraport cu prevederile art. 443 și art.445 din Codul contravențional, *careva temeiuri pentru a declara nulitatea absolută a procesului-verbal cu privire la contravenție, nu au fost stabilite.*

În subsidiar, instanța va verifica temeinicia acuzațiilor reținute de agentul constator în sarcina petiționarului prin decizia de sancționare și procesul-verbal cu privire la contravenție, contestate în speță.

În acest sens instanța învederează că, art. 47¹ alin.(1) Cod contravențional incriminează: *Pretinderea, acceptarea sau primirea*, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, sau acceptarea promisiunii ori a ofertei acestora, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi electorale în cadrul alegerilor, inclusiv al alegerilor regionale, dacă fapta nu constituie infracțiune, care se sancționează cu amendă de la 500 la 750 de unități convenționale.

Respectiva normă incriminatorie a fost reglementată de legiuitorul național prin Legea nr.230 din 31.07.24, MO355-357/15.08.24 art.559; în vigoare din 15.08.24.

Obiectul material sau imaterial al contravenției de corupere electorală pasivă este desemnat prin sintagma “bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă”.

Latura obiectivă a contravenției specificate la art. art. 47¹ Cod contravențional constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunea de pretindere, acceptare sau primire, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă.

De caz, modalitatea normativă a acțiunii prejudiciabile ce este incriminată petentului, constituie *beneficierea de surse financiare prin transfer de surse financiare în valută*, fără a fi clarificat la care dintre cele trei modalități s-a referit de fapt agentul constator - *pretinderea, acceptarea sau primirea*.

Latura subiectivă presupune existența intenției directe. Persoana trebuie să cunoască faptul că primește sau acceptă bunuri ori avantaje care nu i se cuvin și să acționeze în mod deliberat pentru a condiționa o acțiune electorală de aceste foloase.

Subiectul contravenției pe lângă condițiile generale este calificat adică alegătorul - persoană fizică ce are capacitatea legală de a participa la vot. Doar această categorie de persoane poate răspunde contravențional pentru această faptă, întrucât elementul esențial îl constituie influențarea propriei conduite electorale în schimbul unor beneficii.

Analiza probatoriului administrat la caz în coroborare cu învinuirea formulată lui LÎS Denis, determină instanța să conchidă asupra necesității încetării procesului contravențional pe motivul lipsei faptului contravenției.

Or, condiția complementară obligatorie pentru încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție, în speță nu a fost justificată de către agentul statului, astfel lipsind careva probe ce ar confirma învinuirea incriminată cet. LÎS Denis.

În dezvoltarea raționamentului anterior enunțat, instanța pornește de la faptul că, potrivit jurisprudenței CtEDO, în materie penală, o informare precisă și completă cu privire la acuzațiile aduse unui inculpat și, prin urmare, cu privire la încadrarea juridică pe care instanța ar putea să o rețină împotriva acestuia, este o condiție esențială a echității procedurii [Pélissier și Sassi împotriva Franței (MC), pct. 52; Sejđovic împotriva Italiei (MC), pct. 90].

Cu transpunere la caz, deși aparent rubrica nr.6 din procesul-verbal expune fabula acuzației însă, nici descrierea pretensei acțiuni ilicite, nici înscrisurile administrate la dosarul contravențional nu permit identificarea acțiunilor/ inacțiunilor concrete prin care se pretinde că s-a manifestat modalitatea normativă de exteriorizare a laturii obiective a contravenției de corupere electorală pasivă – *beneficierea de careva surse financiare (nu există date despre careva transferuri bănești pe numele lui LÎS Denis, din care să*

rezulte fără echivoc data, suma, emitentul și destinatarului transferului bănesc), conform descrierii faptei contravenționale incriminate.

Or, descrierea faptei contravenționale incriminate trebuia să se identifice cu claritate și precizie conținutul activităților, acțiunilor, fie inacțiunilor pretins ilicite, împrejurările în care acestea au avut loc, care au generat răspunderea contravențională a cet. LÎS Denis potrivit normei de incriminare de la art.47¹ alin.(1) Cod contravențional.

În subsidiar, instanța subliniază în special că agentul constatatator nu a determinat caracterul veridic al contravenției, odată ce nu a indicat nici perioada concretă a comiterii faptei contravenționale, deși în mod obligatoriu era necesar, odată măsurile speciale de investigații au fost autorizate pentru perioada 01.01.2024-22.10.2024, iar fapta imputată a fost instituită în legea contravențională a Republicii Moldova la 15.08.2024.

De asemenea, formularea învinuirii aduse pe caz lui LÎS Denis vizează perioada de timp: ”01.01.2024, ora 00:00” – rubrica ”Timpul săvârșirii”, pe când în descrierea faptei prejudiciabile pretinse este indicată perioada ”01.01.2024-22.10.2024” și în acest fel, nici din actul de învinuire, nici din înscrisurile însoțitoare, instanța nu poate determina timpul comiterii prezumatei fapte prejudiciabile, pînă și/sau după intrarea în vigoare a normei.

O atare abordare contravine principiilor „*nullum crimen sine lege*” și „*nulla poena sine lege*”, și de asemenea principiilor de acțiune a legii contravenționale în timp.

Astfel, în accepțiunea art.3 alin. (1) Cod contravențional, Caracterul contravențional al faptei și sancțiunea ei contravențională se stabilesc de prezentul cod în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, același principiu este protejat și la nivel european prin art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care stabilește că: „(...) Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune care, în momentul comiterii, nu constituia infracțiune potrivit dreptului intern (...)”.

Aplicarea art. 47¹ Cod contravențional este condiționată de demonstrarea că fapta imputată a avut loc ulterior intrării în vigoare a legii, adică începând cu 15 august 2024.

De caz însă, definirea atât de incertă a timpului comiterii pretinsei fapte prejudiciabile și extinderea învinuirii asupra unor perioade anterioare datei de 15 august 2024, transgresează principiile enumerate supra, și ca urmare generează dubii asupra legalității și temeiniciei acuzațiilor aduse cet. LÎS Denis.

Instanța de judecată mai notează și faptul că, în Hotărârea nr.21 din 22 iulie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a subliniat că „în materie penală, principiile „*nullum crimen sine lege*” și „*nulla poena sine lege*” impun ca doar legiuitorul să reglementeze conduita incriminată, astfel încât fapta, ca semn al laturii obiective, să fie cert definită, dar nu identificată prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală. O astfel de modalitate de aplicare poate genera interpretări abuzive. [...] Curtea reține că persoana trebuie să poată determina fără echivoc comportamentul care poate avea un caracter penal”.

Concomitent, instanța observă că rezultatul măsurilor speciale de investigații nu a fost corelat cu învinuirea adusă pe caz lui LÎS Denis.

De asemenea, încheierile judecătorilor de instrucție prin care s-a dispus autorizarea utilizării datelor obținute în urma măsurilor speciale de investigație, de rând cu ordonanțele procurorului, toate adoptate în cauza penală ***** sunt acte procesuale de dispoziție prin s-au dispus și s-au autorizat măsuri speciale de acțiuni de urmărire penală însă ele nu conțin în mod direct perioada în care se pretinde că a fost săvârșită fapta prejudiciabilă care să susțină acuzațiile aduse pe caz lui LÎS Denis, și în special nu clarifică aspectul timpului/ perioadei exacte când se pretinde că a avut loc fapta contravențională.

Corespunzător, instanța de judecată nu este în postura de a deduce elemente ale învinuirii care nu au fost nici formulate, nici probate de către organul de drept competent în acest sens.

Concomitent, instanța de judecată reține că petiționarul a obiectat și sub aspect procedural, în ceea ce privește privarea sa de posibilitatea de a fi audiat pe caz, de a-și expune poziția față de acuzațiile aduse și de a exercita pe deplin dreptul la apărare.

În special, petiționarul a făcut dovada faptului că agentul constatatator nu a respectat termenul și procedura de citare legală, stabilit prin art.382 alin.(3) din Codul contravențional, care spune că: citarea se

face în așa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte în fața autorității respective.

La acest aspect, instanța amintește prevederile art.378 alin.(1) Cod contravențional, care stabilesc că: în procesul contravențional, *autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.*

Art.381 Cod contravențional instituie că, (1) Orice persoană are dreptul la satisfacția efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. (2) Orice persoană are dreptul la examinarea și la soluționarea cauzei sale în mod echitabil, în termen rezonabil, de către o instanță independentă, imparțială, legal constituită, care să acționeze în conformitate cu prezentul cod. [...] (4) Autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovătesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante.

Conform art.384 alin.(2)-(3) Cod contravențional, (2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul: a) la apărare; b) să cunoască fapta imputată; c) să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un avocat care acordă asistență juridică garantată de stat dacă fapta este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional; [...] f) să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată; [...] i) să prezinte probe; j) să formuleze cereri; [...] l) să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută; m) să ceară recuzarea reprezentantului autorității competente să aplice sancțiunea contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului; n) să solicite audierea martorilor; o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal; p) să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate; [...]. (3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

De caz, materialul contravențional administrat de către agentul constator, nu face dovada faptului că făptuitorul/ petiționarul LÎS Denis a avut posibilitatea să-și exercite dreptul la apărare, fiind afectată astfel echitatea procedurii de documentare și examinare a contravenției reținute în sarcina sa.

Neîndeplinirea acestei obligații, în situația în care persoana în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție neagă acuzațiile, iar instanța nu dispune de alte probe decât însuși procesul-verbal, lipsind posibilitatea de a corobora învinuirea cu alte elemente probatorii, face ca actul de constatare să fie viciat sub aspectul temeiniciei și insuficient pentru a fundamenta răspunderea contravențională.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, prevăzută de art. 6 § 1 din Convenție, orice persoană împotriva căreia se formulează acuzații trebuie să fie informată în mod clar și complet asupra naturii și cauzei acuzației, să poată contesta probele și să beneficieze de garanții procedurale efective. În cauza *Bentham c. Țărilor de Jos* (23 octombrie 1985, cererea nr. 8848/80), Curtea a reținut că refuzul autorităților de a asigura aceste garanții constituie încălcarea dreptului la un proces echitabil. În speța respectivă, autoritățile au adoptat măsuri care afectau drepturi civile fără ca persoana vizată să poată beneficia de examinarea independentă și imparțială a acuzației, ceea ce a fost calificat de Curte drept încălcare a art. 6 din Convenție.

Aceleași principii au fost reafirmate în cauza *Ramos Nunes de Carvalho e Sá c. Portugaliei* (Marea Cameră, 6 noiembrie 2018, cererea nr. 55391/13), în care Curtea a statuat că obligația de a informa clar persoana vizată și de a asigura posibilitatea contestării probelor se aplică și procedurilor contravenționale sau disciplinare. Autoritățile au obligația de a formula acuzația într-o manieră completă, de a indica fapta, momentul și circumstanțele comiterii acesteia, precum și de a administra probe legal obținute.

În cauzele Anghel c. României și Lutz c. Germaniei, Curtea a subliniat că, indiferent de natura procedurii, vinovăția trebuie dovedită prin probe suficiente și corect administrate, iar persoana vizată trebuie să aibă posibilitatea de a contesta acuzația și probele prezentate împotriva sa. Lipsa unor astfel de garanții afectează grav dreptul la un proces echitabil și atrage nulitatea actului administrativ sau contravențional întocmit.

Prin raportare la aceste standarde, instanța reține că procesul-verbal contravențional întocmit în privința lui LÎS Denis nu asigură claritatea și completitudinea cerute de lege și de Convenție, lipsind elemente esențiale care să permită o evaluare judiciară corectă și obiectivă a acuzației.

Pe fundalul omisiunilor stabilite, instanța relevă că potrivit practicii CtEDO, carențele autorităților nu pot fi imputabile reclamanților și nu trebuie să-i pună într-o situație defavorabilă (a se vedea HCC nr.12 din 14.05.2015). Tot în opinia CtEDO, *omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul acuzatului*. Cu alte cuvinte, riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat, iar corectarea acesteia nu trebuie să fie pusă în sarcina persoanei (HCC nr.12 din 14.05.2015, parag.76), cu excepțiile prevăzute de lege.

Subsumând elementele de analiză relatate supra, instanța reiterează că procesul-verbal de constatare și sancționare a contravenției este un act administrativ cu caracter individual și se va bucura de prezumția de veridicitate aplicabilă actelor administrative, în măsura în care a fost întocmit legal.

Este indubitabilă forța juridică specifică actului administrativ, grefată pe prezumția emiterii acestuia în acord cu toate condițiile legale, prezumție care îmbracă trei „dimensiuni” – de legalitate, de veridicitate, respectiv de autenticitate.

Prezumția de veridicitate (temeinicie) reprezintă o presupunere relativă a conformității aspectelor menționate în cadrul actului administrativ cu implicațiile realității factuale la care actul se referă.

În doctrină și practică a fost statuat constant că prezumția antereferită își găsește deplină aplicabilitate inclusiv pe tărâmul ilicitului contravențional, fiind o trăsătură esențială a proceselor-verbale de constatare a contravenției, privite ca acte administrative *ut singuli*.

Cu toate acestea, prezumției de veridicitate îi este susceptibilă a se opune prezumția de nevinovăție a contravenientului.

Instanța mai observă că, fapta contravențională prezintă minime „veleități” penale intrinseci, iar procedura în cauză trebuie să respecte aceleași garanții ale dreptului la apărare prezente în dreptul penal, deci inclusiv prezumția de nevinovăție.

Așadar, procesul-verbal de constatare și sancționare a contravenției se bucură de prezumția de legalitate, însă, atunci când este formulată o plângere (contestație) împotriva acestuia, este contestată chiar prezumția de care se bucură.

Totodată, din accepțiunea literelor a) și b) ale art. 6 § 3 CEDO, dreptul de a fi informat cu privire la natura și cauza acuzației trebuie să fie analizat în lumina dreptului acuzatului de a-și pregăti apărarea [Pélissier și Sassi împotriva Franței (MC), pct. 54; Dallos împotriva Ungariei, pct. 47].

Din analiza coroborată a materialelor cauzei, instanța nu identifică niciun element factual cert privind pretinsa acțiune a lui LÎS Denis de beneficiere a surselor financiare în scop electoral, în perioada electorală din octombrie 2024 în Republica Moldova și Referendumului Republican Constituțional 2024.

În subsidiar instanța notează că, art. 375 Cod contravențional definește pe îndelete principiul prezumției de nevinovăție, potrivit căruia: (1) Persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. (2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. (3) Concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Pertinentă este și jurisprudența CtEDO. Astfel, în cauza Telfner versus Austria, CtEDO a statuat ca o condamnare în lipsa probelor convingătoare de vinovăție constituie o încălcare a art.6 §2 din CEDO. Iar în cauza Anghel versus România, CtEDO a accentuat că sarcina probei îi revine acuzării și îndoiala profită acuzatul.

În lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.

Din aceste considerente, instanța de judecată ajunge la concluzia că, acuzația adusă lui LÎS Denis de comitere a contravenției prevăzute de art. 47¹ alin. (1) din Codul contravențional, nu și-a găsit confirmare în ședința de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 461 Cod Contravențional RM, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art.441 instanța încetează procesul contravențional.

Conform art.441 alin. (1) lit.a) Cod Contravențional RM, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat și va fi încetat în cazurile în care: nu există faptul contravenției.

Respectând principiul contradictorialității procesului contravențional și limitele judecării cauzei, cercetând și apreciind probele prezentate în ședința de judecată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, conform propriei convingeri, formate în urma examinării probelor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanța de judecată concluzionează că, în ședința de judecată nu a fost dovedit că LÎS Denis ar fi comis fapta contravențională specificată la art. 47¹ alin. (1) din Codul contravențional, din care considerente, cu referire la dispoziția art. 461 coroborată cu cea a art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, contestația urmează a fi admisă, iar procesul contravențional respectiv necesită a fi încetat pe motiv că nu există faptul contravenției.

Conducându-se de prevederile art. art. 448, 458, 460-462 Cod contravențional, instanța de judecată,-

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se admite contestația înaintată de petiționarul LÎS Denis împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI06 840524 din 18.04.2025, încheiat în privința cet. LÎS Denis, născut la *****, în temeiul art. 47¹ alin.(1) Cod contravențional, precum și împotriva deciziei de sancționare a contravenientei din aceeași dată.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui LÎS Denis, în temeiul art. 47¹ alin.(1) Cod contravențional, din motiv că nu există faptul contravenției.

Se declară nulă decizia agentului constator Curajos Victoria, seria MAI06 840524 din 18.04.2025, de aplicare a sancțiunii contravenționale lui LÎS Denis, sub formă de amendă în mărime de 750 (șapte sute cincizeci) unități convenționale, în baza art. 47¹ alin.(1) Cod Contravențional RM.

Hotărîrea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Centru în termen de 15 zile prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sed. Ciocana.

**Președintele ședinței
Judecătorul**

Dumitru Bosîi